

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0235/2012

16.7.2012

POROČILO

o vlogi žensk v zelenem gospodarstvu
(2012/2035(INI))

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

Poročevalec: Mikael Gustafsson

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	13
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	17

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o vlogi žensk v zelenem gospodarstvu

(2012/2035(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 2 in druge alineje člena 3(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter člena 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju člena 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. junija 2011 z naslovom „Vrh Rio+20: na poti k okolju prijaznemu gospodarstvu in boljšemu upravljanju“ (COM(2011)0363),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. marca 2011 z naslovom „Načrt za prehod na konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika do leta 2050“ (COM(2011)0112),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. februarja 2011 z naslovom „Poročilo o napredku pri doseganju enakosti med ženskami in moškimi 2010“ (SEC(2010)0193),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 21. septembra 2010 z naslovom „Strategija za enakost žensk in moških 2010–2015“ (COM(2010)0491),
- ob upoštevanju četrte svetovne konference o ženskah septembra 1995 v Pekingu, izjave in izhodišč za ukrepanje, sprejetih v Pekingu, ter poznejših končnih dokumentov s posebnih zasedanj Organizacije združenih narodov Peking+5, Peking+10 in Peking+15 o nadaljnjih ukrepih in pobudah za izvajanje pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje, ki so bili sprejeti 9. junija 2000, 11. marca 2005 oziroma 2. marca 2010,
- ob upoštevanju konvencije Združenih narodov z dne 18. decembra 1979 o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW),
- ob upoštevanju poročila Evropskega inštituta za enakost spolov iz leta 2012 z naslovom „Pregled izvajanja področja K pekinških izhodišč za ukrepanje v EU: ženske in enakost spolov na področju okolja ter podnebne spremembe“,
- ob upoštevanju skupne objave poročila „Zakaj je zeleno gospodarstvo pomembno za najmanj razvite države“, ki so ga Program Združenih narodov za okolje (UNEP), Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD) ter Urad visokega predstavnika Združenih narodov za najmanj razvite države, neobalne države v razvoju in male otoške države v razvoju (UN-OHRLLS) pripravili za četrto konferenco Združenih narodov o najmanj razvitih državah¹, ki se je odvijala maja 2011,

---

¹ http://unctad.org/en/Docs/unep_unctad_un-ohrlls_en.pdf

- ob upoštevanju poročila Programa Združenih narodov za okolje (UNEP) iz septembra 2008 z naslovom „Zelena delovna mesta: na poti k dostojnemu delu v trajnostnem svetu z nizkimi emisijami ogljikovega dioksida“¹,
- ob upoštevanju poročila Agencije ZN za ženske z dne 1. novembra 2011 z naslovom „Osrednja vloga enakosti spolov in krepitev vloge žensk za trajnostni razvoj“², ki je bilo pripravljeno v pričakovanju končnega dokumenta Konference Združenih narodov o trajnostnem razvoju (Rio+20),
- ob upoštevanju povzetka izjave o stališču skupine predstavnic žensk *Women's Major Group* z vrhunškega srečanja Rio+20 z dne 1. novembra 2011³,
- ob upoštevanju dokumenta o stališču skupine predstavnic žensk iz marca 2011, ki je nastal v času priprav na konferenco Združenih narodov o trajnostnem razvoju 2012, z naslovom „Zelena gospodarstvo z vidika enakosti spolov“⁴
- ob upoštevanju objave uradnega poročila švedske vlade (Stockholm, Švedska) iz leta 2005 z naslovom „Bilen, Biffen, Bostaden: Hållbara laster – smartare konsumtion“⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. aprila 2012 o ženskah in podnebnih spremembah⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2012 o ženskah pri sprejemanju političnih odločitev – kakovost in enakost⁷,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2012 o enakosti žensk in moških v Evropski uniji – 2011⁸,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. septembra 2011 o oblikovanju skupnega stališča EU pred konferenco Združenih narodov o trajnostnem razvoju (Rio+20)⁹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. septembra 2010 o razvoju zaposlitvenih možnosti novega trajnostnega gospodarstva¹⁰,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. junija 2010 o vidikih enakosti spolov pri gospodarskem nazadovanju in finančni krizi¹¹,
- ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,

---

¹ http://www.unep.org/labour_environment/features/greenjobs-report.asp.

² <http://www.unwomen.org/wp-content/uploads/2011/11/Rio+20-UN-Women-Contribution-to-the-Outcome-Document.pdf>.

³ http://www.womenrio20.org/Women's_MG_Rio+20_Summary.pdf.

⁴ <http://www.wecf.eu/download/2011/March/greeneconomyMARCH6docx.pdf>.

⁵ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/04/59/80/4edc363a.pdf>.

⁶ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0145.

⁷ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0070.

⁸ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0069.

⁹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0430.

¹⁰ UL C 308 E, 20.10.2011, str. 6-18.

¹¹ UL C 236 E, 12.08.2011, str. 79-86.

- ob upoštevanju poročila Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A7-0235/2012),
- A. ker je zeleno gospodarstvo opredeljeno kot trajnostno gospodarstvo, kar vključuje družbeno in ekološko trajnost; ker družbena trajnost vključuje družbeni red, osredotočen na enakost spolov in družbeno pravičnost, in sicer brez razlikovanja na podlagi spola, etnične pripadnosti, barve, veroizpovedi, spolne usmerjenosti, invalidnosti ali političnega prepričanja;
- B. ker so podnebne spremembe in siromašenje biotske raznovrstnosti grožnja za življenjske razmere ter blaginjo žensk in moških; ker je ohranitev našega ekosistema temelj zelenega gospodarstva; ker današnja generacija generacijam svojih potomcev ne more prepustiti odgovornosti za reševanje sedanjih okoljskih težav; ker ekološka trajnost vključuje uporabo, ohranjanje in izboljševanje virov Unije, da se ohranijo ekološki procesi, od katerih je odvisno življenje, in da se lahko zdaj in v prihodnosti izboljša splošna kakovost življenja;
- C. ker ženske zaradi diskriminacije na podlagi spola ne vplivajo na okolje enako kot moški, v številnih državah pa strukturne norme in diskriminacija ovirajo dostop žensk do sredstev in možnosti za reševanje nastalega položaja in prilagajanje nanj;
- D. ker okoljske politike neposredno vplivajo na zdravje in družbenoekonomski položaj posameznikov in ker neenakost spolov v povezavi s pomanjkanjem občutka za različen ekonomski in socialni položaj žensk in različne potrebe žensk pomeni, da so ženske pogosto nesorazmerno bolj prizadete zaradi poslabšanja okolja in neustreznih politik na tem področju;
- E. ker je vloga ženske v zelenem gospodarstvu v nekaterih državah članicah podcenjena in nepriznana, zaradi česar so žrtve mnogih diskriminacij in ostajajo brez ugodnosti, kot so socialna varnost, zdravstveno zavarovanje, enake plače in pokojninske pravice;
- F. ker bodo zaradi podnebnih sprememb in uničevanja ekosistema najbolj prizadeti najrevnejši prebivalci, med katerimi je 70 % žensk,
- G. ker je prehod na zeleno gospodarstvo bistven za zmanjšanje okoljskega vpliva, krepitev družbene pravičnosti in izoblikovanje družbe, v kateri imajo ženske in moški enake pravice in možnosti;
- H. ker prehod v zeleno gospodarstvo pogosto povzroča posebne težave pri vključevanju žensk na trg za zelena delovna mesta, saj je njihova tehnična usposobljenost pogosto pomanjkljiva in neprimerna, prav takšna usposobljenost pa je potrebna za prevzem specializiranih delovnih mest v zelenem gospodarstvu;
- I. ker so ženske med okoljskimi pogajanji, proračunskimi razpravami in pri odločanju o vzpostavitvi zelenega gospodarstva veliko premalo zastopane;
- J. ker potrošniške in življenjske navade zelo vplivajo na okolje in podnebje; ker potrošniške navade v bogatih državah – predvsem v zvezi s prehrano in prometom – dolgoročno niso trajnostne, še zlasti, če upoštevamo, da imajo vse ženske in vsi moški na svetu pravico do kakovostnega življenja in visoke ravni blaginje;

- K. ker imajo ženske in moški običajno različne potrošniške navade; ker ženske ne glede na svoj socialno-ekonomski položaj porabljajo manj kot moški, hkrati pa se zdi, da želijo storiti več za ohranjanje okolja s prevzemanjem posebnih potrošniških navad, kot so zlasti zmanjšanje uživanja mesa, manj vožnje in učinkovitejša poraba energije;
- L. ker zaradi sedanje razporeditve moči med spoloma ženske nimajo enake moči niti enakega dostopa do prevoznih sredstev kot moški, ker je treba za izboljšanje prevoznih možnosti za ženske izboljšati učinkovitost javnega prevoza, ustvariti še več območij za pešce in kolesarje ter zmanjšati razdaljo do prevoznih storitev, pa tudi razviti in okrepiti znanje in inovacije na področju okolju prijaznih prevoznih sredstev;
- M. ker so ženske še posebej občutljive za učinke nevarnosti za okolje in podnebnih sprememb zaradi nižjega družbenoekonomskega položaja v primerjavi z moškimi, tradicionalno nesorazmerno večjih obveznosti v družini in nevarnosti nasilja, ki so mu izpostavljene v primerih konfliktov, ki nastanejo zaradi pomanjkanja naravnih virov ali jih to zaostruje;
- N. ker morajo biti ženske v polni meri udeležene pri oblikovanju politik, sprejemanju političnih odločitev in izvajanju zelenega gospodarstva; ker je udeležba žensk prispevala k boljši odzivnosti v izrednih razmerah, večji biotski raznovrstnosti, zanesljivejši oskrbi s hrano, omejeni dezertifikaciji in boljši zaščiti gozdov;
- O. ker ni dovolj izčrpnih in primerljivih podatkov o tem, kako prehod na zeleno gospodarstvo vpliva na trg dela;

Splošne opombe

1. poudarja, da je treba vzpostaviti zeleno gospodarstvo, v katerem se okoljske zahteve skladajo z družbeno trajnostjo, kar vključuje krepitev enakosti spolov in družbene pravičnosti;
2. ugotavlja, da se nekateri pomembni vidiki zelenega gospodarstva navezujejo na ekosistem, potrošnjo, prehrano, rast, promet, energijo in socialni sektor;
3. obžaluje, da sporočilo Komisije institucijam Evropske unije in odborom z naslovom „Vrh Rio+20: na poti k okolju prijaznemu gospodarstvu in boljšemu upravljanju“ ne vključuje razsežnosti spolov;
4. poziva Komisijo in države članice, naj med načrtovanjem, izvajanjem in ocenjevanjem strategij, programov in osnutkov proračunov v zvezi z okoljem in podnebjem zbirajo podatke, razčlenjene po starosti in spolu; meni, da neobstoj statističnih podatkov onemogoča izvajanje ustreznih ukrepov za večjo enakost spolov;
5. obžaluje, da vprašanja in vidiki v zvezi z enakostjo spolov niso dobro vključeni v politike in programe za trajnostni razvoj; opozarja, da neobstoj vidikov enakosti spolov v okoljskih politikah neenakost spolov še povečuje, ter Komisijo in države članice poziva, naj na mednarodni, nacionalni in regionalni ravni vzpostavijo mehanizme za vključevanje načela enakosti spolov, da bi se ocenile okoljske politike;
6. poziva Komisijo, naj se loti raziskav v zvezi s spolom in zelenim gospodarstvom ter

prispevkom žensk k razvoju zelenih inovacij, storitev in proizvodov;

7. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo in spodbujajo posebne raziskave in študije o tem, kako bo prehod na zeleno gospodarstvo prizadel ženske in moške v različnih sektorjih ter kako bo vplival na osrednjo vlogo žensk pri omogočanju lažjega prehoda; poziva Komisijo in države članice, naj v študije o varstvu okolja in presoje vplivov na okolje vključijo vidik enakosti spolov;
8. priznava nujno potrebo po mednarodnem dogovoru glede skupne opredelitve zelenega gospodarstva, ki temelji na stebrih socialne in ekološke trajnosti; poudarja pomembno vlogo civilne družbe – zlasti socialnih gibanj, okoljskih organizacij in organizacij za pravice žensk – pri določanju ciljev in namenov zelenega gospodarstva;
9. poziva Komisijo, naj vidik enakosti spolov sistematično vključi v opredelitev, izvajanje in spremljanje okoljskih politik na vseh ravneh, vključno z lokalnim in regionalnim razvojem ter raziskovalnimi dejavnostmi; poziva Komisijo, naj spodbujanje vključevanja načela enakosti spolov uporablja in podpira kot instrument dobrega upravljanja;
10. poziva Komisijo, naj enakost spolov spodbuja kot ključni element pri pripravi in pogajanjih o prihodnjih predpisih in programih za strukturne sklade EU (Evropski socialni sklad (ESS) in Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)) in pri skupni kmetijski politiki, zlasti v okviru ukrepov v zvezi s preoblikovanjem v smeri zelenega gospodarstva;
11. ugotavlja, da se obnovljiva energija lahko izkorišča na oddaljenih in osamljenih območjih brez električne energije in da prispeva k proizvodnji čiste energije; države članice zato poziva k razvoju struktur, ki bodo ob uporabi sredstev ESRR in ESS usmerjene v izkoriščanje obnovljivih in okolju prijaznih virov energije; poleg tega spodbuja večjo inovativnost in številnejšo udeležbo tako žensk kot moških pri razvoju, denimo, obnovljivih in okolju prijaznih virov energije in arhitekture;
12. poziva Komisijo, naj organizira kampanje za obveščanje, da bi ozavestila javnost o pomenu prehoda na zeleno gospodarstvo in pozitivnih učinkih okoljskih politik, pri katerih se upoštevajo razlike med spoloma;

Trajnostna potrošnja

13. poziva Komisijo in države članice, naj cilje enakosti spolov vključijo v vse okoljske politike in na vse ravni gospodarskega odločanja; meni, da bi se bilo treba pri uresničevanju teh ciljev posvetovati s civilno družbo;
14. poziva Komisijo in države članice, naj začnejo uporabljati nov, socialni in podnebnju prijazen kazalnik rasti, ki vključuje negospodarske vidike dobrega počutja in je osredotočen predvsem na vprašanja v zvezi s trajnostnim razvojem, kot so: enakost spolov, zmanjšanje revščine in nižje emisije toplogrednih plinov;
15. opozarja, da je treba ukrepe za izpolnitev legitimnih zahtev prebivalstva v zvezi s prebivališčem, hrano, preskrbo, energijo in zaposlitvijo vedno sprejemati tako, da se ohrani ekosistem in omejijo podnebne spremembe, ter da je treba zemeljske vire

uporabljati ob hkratnem spoštovanju človekovih pravic in krepitvi enakosti in jih porazdeliti po načelih okoljske pravičnosti;

16. poudarja, da moramo svojim otrokom in vnukom zagotoviti dobre življenjske razmere, z gospodarskim razvojem pa moramo zadovoljiti sedanje potrebe, ne da bi s tem ogrozili potrebe prihodnjih generacij;
17. poudarja, da je BDP merilo proizvodnje, ne pa okoljske trajnosti, učinkovite rabe virov, socialne vključenosti ali družbenega napredka na splošno; poziva k izoblikovanju novih jasnih in merljivih kazalnikov, ki bodo upoštevali podnebne spremembe, biotsko raznovrstnost, učinkovito rabo virov in družbeno pravičnost;
18. poziva države članice, naj sprejmejo davčne politike, s katerimi bodo spodbudile ustvarjanje zelenega gospodarstva, in sicer delno s številsko opredelitvijo okoljskega vpliva, delno pa z naložbami za spodbuditev ekoloških inovacij in trajnostne infrastrukture;
19. meni, da je treba še več javnih sredstev Evropske unije porabiti za financiranje trajnostnih javnih dobrin;
20. poziva k določitvi pogojev za subvencije EU, ki naj se dodelijo samo dejavnostim v korist okolju in socialni trajnosti;

Trajnostni promet

21. poziva Komisijo in države članice, naj vzpostavijo trajnostni prometni sistem, v katerem bodo enako upoštevane prevozne potrebe žensk in moških ter bo imel majhen vpliv na okolje;
22. poziva Komisijo, naj sredstva za raziskave, ki so nujen vzvod, namenja predvsem inovativnim trajnostnim prometnim projektom;
23. poziva države članice, naj zmanjšajo okoljske in energetske učinke prometnega sektorja ter enakost krepijo z izboljšanjem dostopa do sistemov informacijskih tehnologij in načrtovanjem učinkovitega prometa;
24. poziva Komisijo in države članice, naj izdelajo prednostno lestvico prevoznih sredstev, pri čemer naj jasno navedejo tista, ki jim je treba dati prednost, da bi uresničili vse okoljske in prometne cilje;
25. poziva, naj se pred pripravo kakršne koli prednostne lestvice prevoznih sredstev zberejo statistični podatki, na podlagi katerih bo mogoče oceniti okoljski vpliv javnih in zasebnih prevoznih sredstev v najrazličnejših lokalnih razmerah, javne organe pa poziva, naj bodo zgled na tem področju;
26. poziva države članice, naj v nadzor javnih financ, ki ga opravljajo računsko sodišča, vključijo učinek uporabe prevoza s strani javnih organov;
27. zahteva, naj države razvijajo delo na daljavo s socialnimi in davčnimi spodbudami in zagotovitvijo pravnega okvira za zaščito delavca;

28. poziva države članice, naj občutno okrepijo javni prevoz, v ta namen pa ponudijo kakovostnejše in številnejše storitve prevoza, izboljšajo varnost, udobje in fizično dostopnost prevoznih sredstev in objektov ter zagotovijo celostne in dodatne sisteme prevoza, tudi v malih mestih in na podeželju, s čimer se bo povečala možnost potovanja za ženske, invalide in starejše, kar bo pozitivno vplivalo na njihovo socialno vključenost in življenjske pogoje;
29. poudarja, da morajo investicije v trajnostne prometne sisteme upoštevati dejstvo, da ženske in moški različno dojemajo javna mesta in da to dojetje temelji na različnih ocenah tveganj, zato je treba dati v prometnem sistemu prednost varnim okoljem tako za ženske kot tudi za moške;

Blaginja in zelena delovna mesta

30. ugotavlja, da so v zelenem gospodarstvu zelo pomembna zelena delovna mesta v sektorjih, kot so kmetijstvo, energetika, promet, javne službe, raziskave, IT, gradbeništvo in odpadki;
31. poziva države članice, naj spodbujajo žensko podjetništvo v zelenem gospodarstvu in naj v ta namen omogočijo lažji dostop žensk do tega sektorja, zato pa razširjajo podatke in pripravljajo delavnice za usposabljanje ter oblikujejo ukrepe, ki bodo ženskam pomagali pri vzpostavljanju ravnotežja med poklicnim in zasebnim življenjem; poziva države članice, naj spodbujajo žensko podjetništvo pri razvoju tehnologij za varovanje okolja in okolju prijaznih tehnologij, naprimer v sektorjih obnovljivih virov energije, kmetijstva in turizma, ter pri razvoju zelenih inovacij, zlasti v storitvenem sektoru; poudarja, da obnovljiva energija lahko ustvari nove zaposlitvene priložnosti za ženske podjetnice na območjih, kjer je brezposelnost žensk še posebej visoka;
32. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo ženske uživale ustrezne delovne pogoje, dostop do dostojnega standarda zdravstvenega varstva, izobraževanja in bivanja ter da bodo odmevno udeležene v socialnem dialogu, da bi tako olajšali prehod na nova zelena delovna mesta;
33. ugotavlja, da trajnostno gospodarstvo pomeni „zeleno za vse“, ustvarjanje dostojnega dela in trajnostnih skupnosti ter omogočanje pravičnejše razdelitve bogastva;
34. ugotavlja, da so v zelenem gospodarstvu poleg zelenih delovnih mest pomembne vse dejavnosti z majhnim vplivom na okolje; ugotavlja, da takšnih dejavnosti ne najdemo zgolj v zasebnem sektorju, pač pa tudi v sektorju socialnega varstva, kot so šole in strukture za varstvo in nego;
35. poziva države članice, naj zagotovijo enako zastopanost žensk pri sprejemanju odločitev političnih organov, organov, ki jih imenuje vlada, in institucij, ki se ukvarjajo z opredeljevanjem, načrtovanjem in izvajanjem okoljskih in energetskih politik ter politik za zelena delovna mesta, da se na ta način vključi tudi vidik spola; države članice poziva, naj na vodilne položaje ter v upravne odbore podjetij v sektorju zelenih delovnih mest imenujejo več žensk; poudarja, da je treba – če tega cilja ni mogoče uresničiti prostovoljno – za okrepitev enakosti in demokracije sprejeti posebne ukrepe, na primer določiti kvote ali druge metode;

36. poudarja, da bosta preoblikovanje gospodarstva v okolju prijazno in prehod na nizkoogljično gospodarstvo sprožila velikansko povpraševanje po kvalificiranih delavcih; opozarja, da so ženske zelo slabo zastopane v sektorju obnovljivih virov energije, zlasti pa v znanosti in na tehnološko intenzivnih delovnih mestih; zato je še zlasti pomembno, da države članice razvijejo akcijske načrte, s katerimi bi več žensk spodbudile k izbiri študija in kariere na področjih, kot so inženiring, naravoslovje, IT in druge napredne tehnologije, kjer bo v prihodnosti mnogo zelenih delovnih mest;
37. poziva države članice, naj uporabljajo in izpopolnijo metode za spodbujanje žensk k izbiri študija in kariere v sektorjih okolja, prometa in energetike, ter naj se odločno borijo proti stereotipom, ki podpirajo znanstvene poklicne poti za moške;
38. ugotavlja, da je treba podpreti in spodbujati dostop žensk do mikro kreditov za mala podjetja,
39. poziva države članice, naj uporabljajo in izpopolnijo metode za spodbujanje moških k izbiri študija in kariere z majhnim okoljskim vplivom v socialnem sektorju;
40. poziva države članice, naj na osnovi programov EU, npr. ESRR in ESS, razvijejo izobraževalne tečaje, namenjene omogočanju lažjega dostopa žensk do novih „zelenih“ delovnih mest in nastajajočih tehnologij z majhnim okoljskim vplivom v zasebnem in javnem sektorju; poziva države članice, naj poskrbijo, da bodo delavke bolj vključene v izobraževalne projekte in programe ekoloških sprememb, na primer v sektorju obnovljivih virov energije, v znanosti ter na tehnološko intenzivnih delovnih mestih, ter naj se osredotočijo na izobraževanje in usposabljanje za ženske, da bi te pridobile potrebna znanja in spretnosti in bi se lahko enakovredno kosale z moškimi pri zaposlovanju in razvoju osebne poklicne poti; ugotavlja, da moški lažje dostopajo do naprednih tehnologij kmetijske proizvodnje in podjetniških dejavnosti, potrebnih za zasedbo visoko kvalificiranih položajev v zelenem gospodarstvu;
41. ugotavlja, da je treba za to, da se ženskam omogoči udeležba v zelenem gospodarstvu pod enakimi pogoji kot moškim, razvijati infrastrukturo otroškega varstva in domov za starejše, poleg tega pa je treba ženskam in moškim nujno omogočiti, da uskladijo družinsko in poklicno življenje, ter ženskam zagotoviti pravico do odločanja o spolnosti in reprodukciji; poudarja, da bi si morali s politikami in predpisi prizadevati zagotoviti podporo socialni varnosti, načrtovanju družine in varstvu otrok, saj bodo ženske lahko enakovredno prispevale svoje strokovno znanje k razvoju zelenega gospodarstva samo, če bo družba izpolnila te zahteve;
42. poudarja, da se prehod na zeleno gospodarstvo obravnava kot sredstvo za spodbujanje gospodarskega razvoja, zlasti v okviru gospodarske krize in strategije EU 2020; poziva Komisijo in države članice, naj z naložbami in programi, ki spodbujajo zelena delovna mesta in so namenjeni tistim, ki jih najbolj potrebujejo, podprejo prizadevanja za „prehod na zeleno“ gospodarstvo; vztraja, da je vidik enakosti spolov bistvenega pomena, da se prepreči poglobitev neenakosti;
43. poziva Komisijo in države članice, naj zberejo in analizirajo podatke, razčlenjene po spolu, o porazdelitvi finančnih virov v povezavi s sektorji, razdeljenimi po spolu, in zelenimi inovacijami ter razvijejo kazalnike za oceno potencialnih razčlenjenih učinkov

zelenega gospodarstva na teritorialno in socialno kohezijo; poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo strateško usmeritev in razvijejo niz instrumentov, da bi se učinkovito odzvale na morebitne spremembe glede ravni zaposlovanja in strukture trga dela;

Trajnostna politika v mednarodnih odnosih

44. meni, da bo prehod na širše in bolj trajnostne gospodarske kazalnike, tudi v razvojni politiki, omogočil izpostavitve socialnih in okoljskih ciljev držav v razvoju, ter da bodo posebne politike in predpisi zagotovili lastninske pravice žensk in nadzor nad naravnimi viri; poudarja, da je treba spodbujati dostop žensk do tistih storitev in novih tehnologij, ki so potrebne za upravljanje z energijo, vodo, podjetji in kmetijsko proizvodnjo; poudarja, da je potrebno večje vključevanje žensk v vodenje podjetij in organizacij;
45. poziva Komisijo, naj v celoti prizna in obravnava številne učinke poslabšanja okolja na neenakosti, zlasti med ženskami in moškimi, ter zagotovi spodbujanje enakih pravic žensk pri oblikovanju novih predlogov politike na področju podnebnih sprememb in okoljske trajnosti;
46. poziva Komisijo in države članice, naj izdelajo kazalnike za oceno vplivov projektov in programov na vsak spol ter za spodbujitev vključevanja razsežnosti spolov in enakosti v okoljske strategije, da bi tako vzpostavili zeleno gospodarstvo;
47. poziva Komisijo, naj posebej upošteva velik pomen dostopa do pitne vode za dekleta in ženske v številnih delih sveta, saj so prav one pogosto zadolžene za to, da hodijo po vodo in jo prinesejo domov; poudarja, da je pomembno tudi ohranjanje znanja avtohtonih ženskih skupnosti v zvezi z lokalnimi ekosistemi;
48. poziva Komisijo, naj bo zlasti pozorna na dejstvo, da je v mnogih državah v razvoju možnost žensk, da zasedejo delovno mesto v zelenem gospodarstvu, še vedno zelo omejena zaradi socialnih dejavnikov in patriarhalnih sistemov in da ženske zato ne dobijo dostopa do informacij, izobrazbe in potrebnih tehnologij za vstop v ta sektor;
49. poziva Komisijo, naj se posebej posveti dejstvu, da so milijarde ljudi popolnoma odvisne od biomase, ki jo uporabljajo kot vir energije; ugotavlja, da imajo ženske in otroci zdravstvene težave, povezane z zbiranjem, obdelavo in uporabo biomase; poudarja, da je treba zato vlagati v učinkovitejšo rabo obnovljivih virov energije;
50. poziva k natančnejši analizi, kako izid večstranskih in dvostranskih trgovinskih pogajanj med EU in tretjimi državami vpliva na podnebje, položaj med spoloma in trajnost, ter odločno poziva Komisijo, naj v okviru vseh oblik pomoči za trgovino in druge ustrezne razvojne pomoči odobri izrecno podporo reševanju podnebnih sprememb;
51. poziva Komisijo, naj razvije programe, s katerimi bi prenos sodobnih tehnologij in znanja pomagal skupnostim in regijam pri njihovem prilagajanju na podnebne spremembe;
52. poudarja, da je treba pri opredelitvi strategij za boj proti podnebnim spremembam upoštevati neenakosti med spoloma pri dostopu do virov, kot so mikroposojila, krediti, informacije in tehnologija;

53. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in vladam držav članic.

OBRAZLOŽITEV

V tem poročilu sta na isto raven postavljeni zeleno in trajnostno gospodarstvo, pri čemer ta pojem vključuje trajnostno gospodarstvo z družbenega in ekološkega vidika. To se seveda nanaša tudi na enakost moških in žensk. Zeleno ali trajnostno gospodarstvo pomeni sistem, s katerim se ohranijo produktivne zmožnosti ekosistemov (prag nasičenosti planeta) in se hkrati izoblikuje družba, v kateri bodo zadovoljene temeljne potrebe vseh ljudi. Gospodarski razvoj v zelenem gospodarstvu torej vključuje tisto, kar lahko narava prenese, in zagotavlja pravično porazdelitev virov med posameznike, moške in ženske ter različne generacije.

Zeleno gospodarstvo pomeni, da se daleč najbolj upoštevajo potrebe planeta in ljudi, njegov cilj pa je vzpostaviti trajnostno, z energetskega vidika učinkovito in zdravo družbo, v kateri bo zagotovljena udeležba vseh ljudi ne glede na njihov spol, starost, etnično poreklo, barvo kože, spolno usmerjenost, invalidnost ali prepričanja.

Moški in ženske so pri sprejemanju političnih in gospodarskih odločitev precej neuravnoteženo zastopani. Zaradi takega neravnotežja med spoloma je omajana legitimnost sprejemanja političnih odločitev, saj demokracija temelji na dejstvu, da morajo izvoljene osebe predstavljati reprezentativni vzorec prebivalstva. Enaka udeležba v politiki in zelenem gospodarstvu je potrebna kot zagotovilo za to, da bodo interesi žensk upoštevani tako, kot se danes upoštevajo interesi moških. Za odpravo tega neravnotežja morajo posamezne države sprejeti vse primerne ukrepe za zagotovitev ravnotežja med spoloma v politiki in zelenem gospodarstvu, kar lahko vključuje tudi kvote.

Trajnostna potrošnja

Sedanji gospodarski sistem ne upošteva omejenosti naravnih virov. Nenehna rast se obravnava kot nekaj samo po sebi umevnega, vendar bo tako pojmovanje prej ali slej privedlo do sesutja, saj vsako proizvedeno ali uporabljeno blago ali storitev pomenita dodatno izkoriščanje različnih vrst naravnih virov (vode, energije, kovin itd.). Proizvodnja in potrošnja sta vir emisij in različnih oblik onesnaženja, ki bodo prej ali slej končale v našem ekosistemu. Pri tem ima zmožnost ekosistema, da prebavi emisije, ublaži njihove posledice ter se prilagodi spremembam, absolutne omejitve. Onkraj teh meja tvegamo, da bodo „storitve“, ki jih za nas opravlja naš ekosistem ter na katerih temeljita naš obstoj in blaginja, izginile. Da bi se izognili takemu scenariju, moramo spremeniti naš gospodarski sistem, pri čemer si je treba prizadevati za to, da bo ritem izkoriščanja naših naravnih virov omogočal njihovo obnovo in reprodukcijo. Usmeriti se moramo k zelenemu gospodarstvu.

Vendar zeleno gospodarstvo pomeni tudi, da je treba zagotoviti trajnost domačega gospodarstva, ki mora imeti na voljo človeške vire in delovati v skladu z načelom družbene trajnosti. To na primer pomeni, da je treba doseči boljše ravnotežje med revnimi in bogatimi ter moškimi in ženskami. Danes je naš vpliv na vire našega planeta (t. i. ekološki odtis) veliko večji v bogatih kot v revnih državah. Če bi vsi živeli kot na primer na Švedskem, bi za zadovoljitev naših potreb po virih potrebovali tri Zemlje. Tako neravnovesje ni pravično.

Sedanji gospodarski sistem sproža različne krize: finančne krize, sesuvanje ekosistemov, podnebne spremembe itd. To vodi v slabšanje sistemov socialne varnosti in naše socialne zaščite. Ko družbo prizadene kriza, se začne varčevati zlasti na ravni socialne zaščite, zato se

poslabšajo izobraževanje, zdravje, socialna pomoč in pokojnine, pri čemer se stanje še dodatno poslabša zaradi stanovanjske krize. Tako varčevanje najbolj prizadene revne prebivalce, ki izgub ne morejo nadomestiti z varčevalnimi ukrepi, zasebnimi zavarovanji itd. Z manj kot enim dolarjem na dan živi 1,3 milijarde ljudi, od tega kar 70 % žensk. S krizami se torej poglobljajo socialne neenakosti.

Po drugi strani je treba dodati, da je razvoj revnih držav skupaj s povečevanjem potrošnje in blaginje pomemben za izboljšanje ravnovesja med posameznimi državami in njihovimi prebivalci. Ne bi smeli omejevati razvoja najrevnejših držav. Če naj bo zeleno gospodarstvo trajnostno, je treba resno upoštevati vprašanje porazdelitve bogastva v svetovnem merilu.

Ker imajo moški in ženske različne vloge, tudi njihovi načini potrošnje niso enaki, to pa pomeni tudi različno ekološko obremenitev. Moški na primer jedo več mesa in veliko več vozijo avtomobile. Razlike v ravnanju moških in žensk, kar zadeva potrošnjo, so del ustvarjanja identitete in pripomorejo h krepitvi naše spolne identitete. Potrošnja se pogosto enači s srečo, napredkom in užitkom, zato jo potrošnik dojema kot nagrado. Torej potrošniške izbire niso niti najmanj razumske. Ravnanja v zvezi s tem se bolj kot to izoblikujejo na podlagi želje ali sle, da bi dosegli določeno identiteto, ki se pogosto navezuje na spolnost in z njo povezane lastnosti.

Moški potrošniški izdelki so pogosto energetsko intenzivni in visokotehnološki. Po drugi strani so na vrhu nakupovalnega seznama žensk oblačila. Poleg tega so nekatere razlike v potrošniških navadah moških in žensk povezane z različno višino prihodkov. Moški na splošno zaslužijo več kot ženske, zato imajo tudi več možnosti za večjo potrošnjo. Posameznik s povečanjem prihodkov in blaginje pogosto dobi priložnost, da začne denar porabljati za razvedrilo, s čimer nemalokrat škoduje okolju. Pri oceni različnih prednosti namreč primerja čas s stroški in ker mu osebno ni treba nositi stroškov ekološke obremenitve, običajno izbere njeno povečanje.

Ocenjuje se, da ženske že po naravi bolj skrbijo za okolje in imajo do njega spoštljivejši odnos kot moški. Tako stališče do razlik med spoloma, kar zadeva potrošnjo, je problematično, saj z njim vnaprej omejimo možnosti za iskanje rešitev.

Oprelitev zelenega in trajnostnega gospodarstva seveda vključuje tudi večjo enakost. Enakost je del koncepta družbene trajnosti. Dejstvo, da se v sedanjem gospodarstvu nekateri izdelki in storitve sploh ne upoštevajo, je sistemska napaka. To so poklicne naloge, ki jih pogosto opravljajo ženske: otroško varstvo, priprava obrokov, obdelovanje zemlje, preskrba z vodo itd. Te dejavnosti so v gospodarstvu „nevidne“. Nasprotno pa ženske večino „iztržka“ iz tega neplačanega dela vložijo nazaj v lokalno skupnost. Torej imajo ženske pomembno vlogo, ki jo je treba izpostaviti. Zato je treba izboljšati načrtovanje družin, olajšati otroško varstvo in okrepiti delitev starševske odgovornosti, da bi jim tako zagotovili več prostega časa in jim omogočili udeležbo v družbenem razvoju.

Danes še veliko žensk živi v patriarhalnem sistemu, v katerem imajo bistveno manj pravic kot moški. Onemogočeni so jim na primer lastništvo zemljišč, najem posojila, razpolaganje z naravnimi viri, pridobitev izobrazbe ter dostop do zdravstvene oskrbe ali novih tehnologij. V takem sistemu so ženske v brezizhodnem položaju.

Trajnostni promet

Treba je izoblikovati trajnostni prometni sistem, v katerem se bodo upoštevale prevozne potrebe moških in žensk, hkrati pa si je treba prizadevati za to, da bo ta sistem čim manj vplival na okolje. Države članice morajo zmanjšati okoljski in energetski vpliv prometnega sektorja ter zagotoviti večjo enakost, in sicer s prizadevanjem za širši dostop do informacijskih tehnologij, pa tudi s prostorskim načrtovanjem, usmerjenim k zmanjšanju prometa. Za izboljšanje učinkovitosti prometa in zmanjšanje energetske intenzivnosti družbe se je treba bolj opreti na informacijske tehnologije, da bi lahko komunicirali, ne da bi bile za to potrebne migracije, kar pomeni, da bi morale prostorsko načrtovanje temeljiti na zgoščevanju habitata, hkrati pa bi zadevne tehnologije uporabljali v okoljske namene. Tako bo lahko več ljudi hodilo ali kolesarilo, kolo pa je tudi prevozno sredstvo, ki mu dajejo prednost ženske in vse osebe z nizkimi prihodki.

Veliko ljudi se že dolgo izreka za bolj trajnosten prometni sistem, vendar se le redke pobude tudi dejansko uresničijo. Zato je napočil čas, da se uvede prednostna lestvica prevoznih sredstev, da bi tako jasno pokazali, katerim od njih je treba dati prednost za to, da bi dosegli splošne cilje, ki smo si jih zastavili v zvezi z okoljem in prometom. Na podlagi zadevne lestvice si bo treba vselej prizadevati za to, da se v primeru komunikacijskih ali prometnih težav sprejme rešitev v skladu z naslednjim vrstnim redom: (1) informacijske tehnologije in širokopasovne povezave; (2) prostorsko načrtovanje, ki si prizadeva za zmanjšanje prometa; (3) hoja in kolesarjenje; (4) javna prevozna sredstva, pri čemer imajo avtobusi, tramvaji in vlaki, ki delujejo na obnovljiva goriva, prednost pred javnimi prevoznimi sredstvi, ki delujejo na fosilna goriva; (5) vodni promet; (6) cestni promet.

Eden od glavnih ukrepov, ki jih je treba sprejeti za usmeritev k zelenemu gospodarstvu, je močna okrepitev lokalnih in regionalnih javnih prevoznih sredstev, s čimer bi izboljšali vsakdanjih žensk in njihove možnosti za migracije med posameznimi kraji. Z okrepitevijo javnih prevoznih sredstev bo tudi moškimi omogočena večja uporaba ekološko trajnostnih prevoznih sredstev, kar je pozitivno, saj se bodo morali v večjem obsegu odpovedati svojim načinom ravnanja in navadam ter redkeje sesti v avtomobil kot danes. Ob uresničevanju te naloge bo treba upoštevati dejstvo, da moški in ženske različno dojemajo javna območja, pomembne pa so tudi razlike v ocenah tveganja. Da bi povečali občutek varnosti žensk, bo treba torej iz prometnega sistema izključiti nevarne kraje, kot so predori in temačni prehodi.

Sektor socialnih storitev in zelenih delovnih mest

Danes ne moremo govoriti o enakosti moških in žensk na trgu dela. Obstaja tveganje, da bodo ženske na novih zelenih delovnih mestih, ki bodo ustvarjena, premalo zastopane. Zato je treba sprejeti ukrepe, s katerimi jim bo omogočen dostop do zelenih delovnih mest, na primer v prometnem, gradbenem ali proizvodnem sektorju. Pri izobraževanju in usposabljanju za zelena delovna mesta mora biti v vseh državah poudarek na enakosti spolov.

Pojem zelenih delovnih mest vključuje tudi administrativno delo ter zaposlitve v zasebnem ali javnem terciarnem sektorju, pri katerih se spoštuje okolje in katerih okoljski vpliv je minimalen. V teh sektorjih je danes zaposlenih več žensk kot moških, zato bi bilo treba sprejeti ukrepe, s katerimi bi povečali delež moških v njih. Sem spadajo vodenje spisov in dela, ki jih je treba opraviti za javne organe, še bolj kot to pa dejavnosti na ravni šol in zdravstvene nege.

Usposabljanje je imelo od vselej pomembno vlogo v razvoju družbe. Zato morajo biti različna usposabljanja prilagojena temu razvoju. Torej je bistveno, da se sedanje in prihodnje generacije usposabljaajo v duhu trajnostne družbe, da bi tako razvoj usmerili k uresničitvi tega cilja. V zvezi s tem lahko navedemo strokovna znanja, pa tudi vrednote, kot so demokracija, enakost, upoštevanje temeljnih človekovih pravic in spoštljiv odnos do narave.

Trajnostna politika v mednarodnih odnosih

Najmanj razvite države imajo velik potencial, ki bi ga lahko uporabile za izoblikovanje zelenega gospodarstva, saj posledice, ki jih imajo za okolje in podnebje njihove majhne emisije ogljikovega dioksida in njihovi načini življenja, že danes niso primerljive z dogajanjem v bogatih državah. Za prilagoditev zelenemu gospodarstvu so potrebne politične reforme, pa tudi nadzorni instrumenti, mehanizmi financiranja in pravila trgovanja. Razveseljiva je ugotovitev, da so odločitve, ki so že bile sprejete v več teh državah, naravnane k uresničitvi cilja zelenega gospodarstva. Več držav z nizkimi ali srednje visokimi prihodki v vse večjem obsegu izpopolnjuje davčni sistem, ki vključuje obdavčitev dejavnosti in izdelkov, nevarnih za okolje. Žal je velik del tujih naložb namenjen dejavnostim, ki škodujejo okolju, kot so izkoriščanje nafte, plina in rudnin, le zelo majhen delež teh naložb pa se namenja za predelovalno industrijo ali trajnostne infrastrukturne projekte, pomembne za razvoj zadevnih držav. Torej si je treba prizadevati za naložbe v dolgoročno trajnostne projekte, združljive s prehodom na zeleno gospodarstvo. S tega vidika mora EU za uresničitev družbenih in ekoloških ciljev, ki si jih je zastavila, odigrati pomembno vlogo v okviru svoje razvojne politike.

S prilagoditvenimi dejavnostmi je treba zadevnim državam omogočiti dostop do potrebnih tehnologij za prehod na gospodarstvo, ki bo temeljilo na manjši porabi ogljikovega dioksida in spoštljivejšem odnosu do okolja. Gre zlasti za tehnologije za olajšanje dela v sektorjih kmetijstva, gozdarstva, živinoreje, oskrbe z energijo, čiščenja in prometa. Večino s tem povezanih dejavnosti opravijo ženske. Z olajšanjem dela v navedenih sektorjih bi se torej izboljšal položaj žensk, saj bi te pridobile več prostega časa, ki bi ga lahko posvetile svojemu dobremu počutju in vključevanju v družbeno življenje.

Da bi omogočili dostop do teh tehnologij in njihov razvoj, so bistvenega pomena inovacije in dostopnost informacij. Za razvoj, vključevanje in prilagajanje zelenim tehnologijam za domačo rabo – v nadaljevanju pa morda celo za izvoz v razvite države – so potrebni mednarodno sodelovanje, raziskave in razvoj. V zvezi s tem je treba tudi omejiti trajanje patentov in omogočiti svobodnejšo uporabo že dostopnih tehnologij in inovacij.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	10.7.2012
Izid končnega glasovanja	+: 21 -: 4 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Andrea Češková, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Antonija Prvanova (Antonyia Parvanova), Raúl Romeva i Rueda, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Angelika Werthmann, Marina Yannakoudakis, Inês Cristina Zuber
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Marija Gabriel (Mariya Gabriel), Kent Johansson, Christa Kläß, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Ana Miranda